

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МОДРИЧА
НАЧЕЛНИК – ОПШТИНСКА УПРАВА
Одјељење за привреду и друштвене дјелатности**

**Извјештај о реализацији Локалног акционог плана за
реинтеграцију БХ држављана који се враћају по
основу споразума о реадмисији на подручју општине
Модрича за период 2019-2022. година
у 2022. години**

Модрича, фебруар 2023. године

УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Рeadмисија представља термин који је настао од енглеске ријечи „Re-admission“ која значи поновни прихват, а односи се на повратак особа које неосновано бораве на територији неке државе у земље њиховог поријекла.

Према дефиницији, реадмисија подразумева присилно или добровољно враћање лица која неосновано бораве на територији одређене државе у земље њиховог поријекла. У највећем броју случајева ради се о особама које траже азил, али постоје и случајеви када је ријеч о особама којима је истекла виза и слично.

Обавезе Босне и Херцеговине, а самим тим и Републике Српске по питању реадмисије настале су на основу Споразума између Европске заједнице и Босне и Херцеговине о реадмисији лица која бораве без дозволе („Службени гласник БиХ“, број: 13/07) и других билатералних споразума о реадмисији који су у вези са поновним прихватам држављана БиХ који не испуњавају услове боравка на територији државе која подноси захтјев за реадмисију, и у складу са Протоколом о поступању надлежних органа у прихвату, праћењу и привременом збрињавању рањивих реадмисираних лица која се враћају по основу споразума о реадмисији број: 18.03/1-07-82/18 од 29.11.2018. године.

Билатерална сарадња по питању реадмисије се успоставља између држава у циљу спрјечавања и контроле илегалне имиграције становништва, док су протоколом дефинисани начини поступања надлежних органа у прихвату, пропрату и привременом збрињавању особа које се враћају по основу споразума о реадмисији, као и начини остваривања права из области здравствене и социјалне заштите реадмисираних особа, стварање услова и осигуравање подршке за укључивање тих особа у ове системе укључујући и услуге социјалне заштите посредством центара за социјални рад и стварање услова и осигурање подршке истима за њихово укључивање у систем тржишта рада.

НАДЛЕЖНОСТИ ДРЖАВНИХ И ЕНТИТЕТСКИХ ИНСТИТУЦИЈА У ПРОЦЕСУ РЕАДМИСИЈЕ

Међународно прихваћене обавезе проистичу из Споразума о стабилизацији и придруживању, гдје је јасно наведено да ће Босна и Херцеговина успоставити ефикасан систем који ће управљати миграцијама становништва. Важна обавеза проистекла је из Мапе пута за либерализацију визног режима, гдје је речено да ће Босна и Херцеговина успоставити ефикасан систем прихвата БХ држављана чији боравак у другим земљама постане незаконит по било којем основу. На основу прихваћених обавеза грађани Босне и Херцеговине су добили безвизни режим са земљама Шенгена, под условом да сваких шест мјесеци постоји мониторинг Европске комисије која би процијенила колико Босна и Херцеговина испуњава своје обавезе. Да би се у потпуности имплементирале међународне обавезе, успостављен је функционалан систем прихвата и ре/интеграције БХ држављана који се враћају у Босну и Херцеговину по основу споразума о реадмисији.

Министарство за људска права и избјеглице БиХ је координирајући орган између институција на хоризонталном и вертикалном нивоу, при чему се координација на хоризонталном нивоу успоставља између укључених институција на државном нивоу (Министарство сигурности БиХ, Гранична полиција БиХ, Министарство вањских послова БиХ, Министарство цивилних послова БиХ, итд), док се координација на вертикалном нивоу остварује са ентитетским министарствима / секретаријатима надлежним за питања избјеглица и расељених особа, те надлежним одјељењем Владе Брчко дистрикта.

Министарство за људска права и избјеглице БиХ и друга надлежна министарства планирањем средстава за ове потребе учествују у финансирању потреба реадмисираних лица. Главни фокус финансирања стављен је на међународну заједницу, односно донаторска средства на државном нивоу у циљу обезбјеђења финансијске подршке за одржива рјешења ре/интеграције.

Изградњом Рeadмисионог центра у Мостару створене су основне институционалне, кадровске, техничке и финансијске претпоставке за прихват и интеграцију држављана БиХ који се враћају по основу споразума о реадмисији. Приликом прихвата повратника на граничном прелазу, након попуњавања породичног упитника, уколико повратник затражи асистенцију државе за даљи смјештај, омогућавају се превоз и смјештај у Рeadмисиони центар. Центар има функцију привременог прихвата и збрињавања повратника до 30 дана с циљем евидентирања, тријаже, припреме и упућивања повратника, у сарадњи са ентитетским органима и органима Брчко дистрикта БиХ, у последње мјесто пребивалишта у БиХ или се повратник одређује за ново мјесто настањења. Током боравка у Рeadмисионом центру повратницима се пружају информације о могућностима и начинима даље интеграције у локалну заједницу, уручује им се Информативни лист и Информатор за повратнике по основу споразума о реадмисији, којим су обухваћене све потребне информације и контакти за даље остваривање права.

У Републици Српској координирајући орган за прихват и ре/интеграцију особа из процеса реадмисије је Републички секретаријат за расељена лица и миграције, а у Федерацији БиХ Федерално министарство расељених особа и избјеглица. У јединицама локалне самоуправе успостављени су локални реадмисиони тимови или повјереници који имају задатак да ангажовањем свих релевантних актера у локалној заједници, стварају могућности за активно и координирано праћење лица из реадмисије. Велики допринос рјешавању проблема реадмисираних лица дају дефинисани циљеви дјеловања у локалном акционом плану за ре/интеграцију БХ држављана усвојеном на нивоу јединица локалне самоуправе.

УЛОГА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА РЕ/ИНТЕГРАЦИЈУ БХ ДРЖАВЉАНА КОЈИ СЕ ВРАЋАЈУ ПО ОСНОВУ СПОРАЗУМА О РЕАДМИСИЈИ

Локални акциони план (ЛАП) за ре/интеграцију БХ држављана који се враћају по основу споразума о реадмисији на подручје општине Модрича за

период 2019-2022. година усвојен је на 23. сједници Скупштине општине Модрича одржаној 29.02.2019. године. Основни циљ ЛАП-а је систематизовање и пружање једнаких могућности и права свим грађанима који живе на подручју општине Модрича, а који су обухваћени процесом реадмисије.

Активности које су претходиле изради наведеног документа су активности едукације, оспособљавања и организовања локалног реадмисионог тима за подручје општине Модрича, а који се бави прихватом и ре/интеграцијом реадмисираних особа. Први тим именован је 2017. године, особе у тиму су се мијењале услед различитих околности, а чине га по један представник Општине Модрича, Полицијске станице Модрича, Центра за социјални рад Модрича, Дома здравља Модрича и Завода за запошљавање – Биро Модрича. Наведени тим је учествовао у изради самог ЛАП-а у складу са Стратегијом за прихват и интеграцију држављана Босне и Херцеговине који се враћају у БиХ по основу споразума о реадмисији.

Процес локалног акционог планирања заснован је на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у локалној заједници. Изазови, када су у питању ове особе односе се на њихову незапосленост, сиромаштво, недостатак идентификационих докумената код једног броја лица, потреба за стамбеним збрињавањем, неадекватан образовни ниво, што у многоме отежава њихову интеграцију у средину у коју долазе. Задатак локалне управе је да одговори на ове изазове, у складу с могућностима везаним за људске, материјалне и финансијске ресурсе.

Имајући све ово у виду посебна пажња је посвећена рањивим категоријама као што су: малолетна лица, особе са инвалидитетом, хронични болесници и особе с душевним сметњама, дјеца без родитељске пратње, Роми и породице са дјецом.

Општи циљ Локалног акционог плана гласи: „БХ држављани који се враћају у Босну и Херцеговину по основу споразума о реадмисији имају приступ припадајућим правима и помоћи у процесу социјално економске ре/интеграције на локалном нивоу“, а дефинисана су и два специфична циља и то:

Специфични циљ 1: Подршка особама које су враћене по основу споразума о реадмисији како би стекли приступ свим припадајућим правима и у складу са указаном потребом помоћ за привремено стамбено збрињавање особа које су враћене по основу споразума о реадмисији;

Специфични циљ 2: Идентификација особа из процеса реадмисије, на основу социјално економских картона, које могу бити потпомогнуте у процесу само/запошљавања.

Имплементација акционог плана реализована је кроз: евидентирање корисника, теренске посјете, интервјуе са корисницима (упитници, разговори), анкете, економско оснаживање и слично, а средства за ове намјене обезбијеђена су из Буџета општине Модрича, намјенских средстава Министарства за људска права и избјеглице БиХ, а од прошле године и из средстава Републичког секретаријата за избјегла лица и миграције.

За сваку годину имплементације Локалног акционог плана разматран је извјештај о реализацији на сједници Скупштине општине Модрича.

ПОДАЦИ О РЕАДМИСИРАНИМ ЛИЦИМА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ МОДРИЧА

Локални реадмисиони тим Модрича је надлежан и за повратак реадмисираних особа на подручје општине Вукосавље јер Вукосавље нема именован тим нити особу (повјереника) задужену за процес реадмисије.

Од 2013. године, откада је успостављен процес реадмисије на подручју општине Модрича до краја 2022. године укупно је враћено 56 лица по Споразуму о реадмисији. На подручје општине Модрича враћено је 39 особа, на подручје општине Вукосавље 17 особа.

Наведене особе су различитог узраста, имовинског стања, националности и других потреба. Након повратка реадмисираних особа редовно је вршена теренска посјета тим лицима и пружана помоћ највише везана за економско оснаживање лица и породица, као и други видови помоћи која је била неопходна за интеграцију тих особа. Највише реадмисираних лица су Роми (91%). За свако лице које је враћено на подручје општине Модрича урађен је детаљан социјални картон (индивидуални и породични) с циљем да се утврди социо-економско стање лица и могућности за што адекватнију интеграцију у мјесто становања.

Подршка која је пружена тим лицима огледа се у сљедећем: плаћање полагања возачког испита (за 4 особе које се већ баве прикупљањем и превозом одређене врсте сировина), исплата двогодишње новчане помоћи особама нарушеног здравственог стања које нису у стању да саме обезбиједе средства за егзистенцију (3 породице по 150,00 КМ мјесечно, а двије породице по 100,00 КМ мјесечно), набавка пластеника и мотокултиватора за особу која је живјела на селу, набавка уџбеника и школског прибора за дјецу која су након повратка уписана у школу, помоћ у прехранбеним пакетима, одјећи и слично. За све ове потребе из буџета општине, од стране донатора (ЦРС) и Министарства за људска права и избјеглице БиХ укупно је издвојено 26.300,00 КМ.

Током 2022. године по систему реадмисије враћена је само једна породица и то на подручје општине Вукосавље. Породицу чине брачни супружници и шесторо малољетне дјеце. Породица је враћена специјалним летом из Њемачке 11.02.2022. године, а с обзиром да је за родитељима постојала расписана потјерница ова лица су лишена слободе. Малољетна лица су упућена у Дом за дјецу без родитељског старања у Сарајеву на период од 30 дана. Међутим, уз сагласност Центра за социјални рад Вукосавље мајка малољетне дјеце је пуштена на слободу и преузела је своју дјецу из Дома, а отац је остао на одслужењу затворске казне која је трајала 38 дана. Мајка са дјецом се 16.02.2022. године вратила у породичну кућу на подручје општине Вукосавље, а при изласку из затвора им се придружио и отац дјеце. Породица није тражила никакав вид помоћи и даље се налазе у Вукосављу.

Крајем године Министарство за људска права и избјеглице је покренуло израду базе података о реадмисираним лицима из цијеле БиХ у којој ће бити основни подаци о реадмисираним особама, врсти и броју додијелене помоћи и финансијски извори из којих је исплаћана помоћ за сваку особу појединачно.

ЗАКЉУЧАК

Постављени циљеви Локалног акционог плана за ре/интеграцију БХ држављана на подручју општине Модрича је успјешно реализован. За све особе које су враћене по принципу реадмисије обезбијеђена је тражена подршка. Лица којима је омогућена помоћ материјалне природе и други видови подршке већином су успјешно интегрисана у заједницу и није запажено ново мигрирање тих лица.

С обзиром на оспособљеност јединица локалне самоуправе да ефикасно одговоре на изазове социо-економске интеграције држављана БиХ који се враћају по споразуму о реадмисији и напорима ентитетских и државних нивоа власти да подрже и испрате цијели процес реадмисије дат је велики допринос јачању и одрживости функционалног и транспарентног система реадмисије. На основу тога може се доћи до закључка да безвизни режим грађана БиХ ни у једном сегменту није био угрожен.

ОБРАЂИВАЧ:

**Одјељење за привреду и
друштвене дјелатности**

ПРЕДЛАГАЧ:

Начелник општине